

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CLXXII. De Eremicola sine ullis Ordinibus susceptis Primitias
celebrante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

TITULUS XXVIII.

De Clerico non Ordinato Ministrante,

DECISIO CLXXII,

De Eremicola sine ullis Ordinibus susceptis Primitias celebrare attentante.

SPECIES FACTI.

Cum Ingolstadii SS. Canonum Professore Academicum agerem, in vicina urbe quidam Eremicola, nullo voto adstrictus, nec ulli Ecclesie deserviens ex voluntate Episcopi, honorem & emolumenta Sacerdotii præposterè ambiens finxit se post susceptos successivè ordines inferiores in ultima angaria à suo Ordinario in Presbyterum fuisse ordinatum, atque ideo ad solenniter celebrandas Primitias se accinxit, primumque Sacrum publicè celebravit permittente Parocho, quem vel falsis litteris decepit, vel aliàs induxit, ut de obtenta ordinatione non inquireret, vel ut facilem nimis fidem adhiberet. Paulò post hanc solennita-

tem rumor ortus est, nihil omnino constare de hujus hominis Ordinatione, quem secuta est fama communis, præsertim cum illi qui eodem die, quo eremicola dicebat presbyterum se factum esse, & ab eodem Episcopo Ordines susceperunt, de ipso prorsus nihil scirent. Inquisitum fuit clam, præsertim in loco, ubi se ordinatum dicebat perfidus homo, sed indè responsum est, nullos illi omnino Ordines ibi fuisse unquam collatos. Quare Magistratus secularis apprehendit scelestum, & post legitimum examen, formatumque Processum Criminalem, de sua fraude confessum ultimò supplicio affectit.

QUÆSTIO.

An iste Eremicola propter ministerium Ordinis sacerdotalis, quem non habuit, scilicet propter Missam celebratam potuerit à Magistratu seculari morte puniri?

Videri fors possit, quòd non. 1. Quia iste Eremicola fuit persona Ecclesiastica, publicè profitens modum piè vivendi, & per ipsum habitum se distinxit à personis secularibus tanquam servus Dei, Divino servitio specialiter additus: ergo Magistratu seculari nulla in ipsum fuit iurisdictio. 2. A qua fuisset etiam exemptus ratione delicti, cum hoc sit Ecclesiasticum, & sacrilegium in abusu Sacrificii Missæ consistens, de quo cognoscere non ad Laicum, sed ad Ecclesiasticum pertinet Judicem. 3. Quia poena fuit excessiva; nam neque Leges Ecclesiæ, quæ non solet infligere poenam mortis. c. *pœnam sanguinis. Ne Clerici vel Monachi.* Neque Leges Imperii & Civiles poenam mortis statuunt in non Ordinatam Missas celebrantem, vel in alio Ordine, quem non habet, ministrantem. 4. Ille eremicola ne quidem incurrit irregularitatem in hoc titulo statutam in Clericum non ordinatum ministrantem; cum Clericus non fuerit: ergo multò minùs poenam mortis est promeritus.

Ast ego non ausim damnare factum Magistratùs secularis; eò quòd nec reus fuerit persona gaudens im-

munitate Ecclesiastica personali: nec delictum merè Ecclesiasticum, & ad forum Ecclesiæ privativè pertinens: nec poena delicto improporcionata, ut mox clarescet ex responsis ad rationes dubitandi.

Ad 1. dico, hunc eremicolam non solum fuisse personam laicalem, nullo Ecclesiastico Ordine insignem, sed etiam ratione habitùs, quem vel ex devotione vel forsitan etiam ex dolo liberè & propria auctoritate assumpsit absque ullo edito voto, vel obligatione, vel deputatione Episcopi ad servitium Ecclesiæ præstandum, non fuit in aliquo statu & modo vivendi ad Dei cultum deputato, cujusmodi homines solitariè viventes, vel vagi, licèt gestent habitum tertiaris Ordinum similem, non gaudent immunitate Ecclesiastica personali ex ullo capite, ut habet communis cum Suar. Bonac. Palao, P. Friederich, & Rodriq. to. 2. *regular. q. 65. art. 5.* Ad 2. Negatur hoc delictum esse merè Ecclesiasticum, uti sunt illa duo, hæresis & Simonia, de quibus cognoscere soli Ecclesiastico competit Judici: sed est sacrilegium, quòd est mixti fori, punibile ab utroque, tam Laicali quàm Ecclesiastico Judice.

Y 2

Decia-

Decianus in tract. Criminali. 4. c. 27. n. 1. & cum eo communiter alii plerique omnes. Ad 3. Negatur absolute poenam fuisse excessivam; imò potius fuit mitissima nempe decapitatio; quamvis enim Ecclesia in Jure Communi non statuat poenam mortis in delinquentes, Inquisitoribus tamen, & Episcopis, potestatem imò mandatum dedit in *Constit.* *Etsi alias*, Clementis VIII. *Et in Constit. Apostolatis*. Urbani VIII. ut etiam Clericos, nondum tamen presbyterali Ordine insignitos, qui ausi fuerint Missam celebrare (vel Confessionem Sacramentalem audire) Judici Laico tradant degradatos, secundum Leges severissime puniendos, velut non simplicis tantum sacrilegii, sed etiam idololatriæ, cum purum panem & vinum purum loco veri corporis & sanguinis Christi populo adorandum proponant, & gravissimi scandali reos, adeoque omni misericordia indignos. Et ubi viget Sacra Inquisitio, poena ignis infligitur. Sic non ita pridem Diaconus Missas celebrans Romæ fuit huic supplicio ignis ab eadem adjudicatus. Leges Civiles utique poenam mortis decernunt in Sacrilegos pro qualitate Sacrilegii diversam; quod in hoc casu planè fuit gravissimum, consistens in abusu rei omnium Sacratissimæ, scilicet Sacrificii Missæ, Deum Hominem ipsum, & gratiarum supernaturalium auctorem, continentis, conjunctum cum idololatriæ & crimine falsæ detestando, ut

in l. 6. ff. ad L. Jul. Peculatis. ibi: sacrilegii poenam debet pro qualitate persone, proque rei conditione, & temporis, & ætatis, & sexus vel severius vel clementius statuere, & scio, multos & ad bestias damnasse sacrilegos, nonnullos etiam vivos exussisse, alios vero in furca suspendisse. Taceo alias & plures leges sacrilegii poenam etiam usque ad mortis supplicium exigentes, unicam adhuc affero, scilicet l. 10. C. de Episc. & Cler. ibi: si quis in hoc genus sacrilegii proruperit, ut in Ecclesias Catholicas irruens, sacerdotibus & ministris, vel ipsi cultui locoque (quid dicendum, si ipsi tremendo Missæ Sacrificio, Idololatriæ profituendo) aliquid importet injurie, quod geritur, à Provincia Recltoribus animadvertatur... divini cultus injuriam NB. capitali in convictos seu confessos reos sententiâ noverit vindicandam. Subjuncta *Anth. sed novo*. sic pergit: sed si sacra ministeria turbaverit, vel celebrare prohibuerit (quid dicendum de eo, qui laicus ipse celebrare Sanctissimum Missæ Sacrificium præsumpserit?) capite puniatur. Certè si Constitutio Pœnalis Caroli V. in furem sacrilegum, qui hierothecam, in qua reposita est S. hostia furatur, vivicomburium seu poenam ignis, & in eum, qui vas aureum vel argenteum sacrum cum vel sine Reliquiis calicem aut patenam furatur, aut Ecclesiam, pastophorion, vel Sacarium, effringit furandi causâ, mortis poenam statuit & in praxi observatur, ut patet ex *Consiliis Tubing.* *Befoldi* p. 2.

p. 2. *Confil.* 73. non video, cur Laicum sacrilegè ipsum Missæ Sacrificium sub specie Sacerdotis celebrantem non sine data occasione cultus idololatriæ mitius puniri conveniat; eum hoc crimen longè atrocius sit, majorique rerum sacrarum irreverentia, & graviori scandalo fiat.

Ad 4. *transf. Ant.* quod fortè à communiori negatur. *N. Conf.* quia irregularitas pro hoc casu non reperitur in Jure satis clarè expressa, nulla autem irregularitas incurritur nisi claro Jure expressa. c. 28. *de sent. Excomm.* in 6. E contra in Legibus in sacrile-

gos, saltem quosdam, poena capitalis & ultimum supplicium, pro qualitate criminis, quod in hoc casu est gravissimum, licet in specie non expressum (quod tamen Jura non requirunt) clarè statutum reperitur. Magistratui autem, non supremam potestatem obtinenti, non licet poenas Legibus mitiores infligere. *Menoch. de arbitr. Jud.* l. 1. q. 60. nam facti quidem quæstio in arbitrio est judicantis, poena autem persecutio legis auctoritati reservatur. l. 1. C. ad S. C. Turpile. *Besold. lo. cit.* n. 6.

TITULUS XXIX.

De Clerico per saltum promot.

DECISIO CLXXIII.

De sacerdote scrupulis circa suam Ordinationem mirè agitato.

SPECIES FACTI.

S Emestri abhinc accessit ad me sacerdos, apparenter bonus & pius, sed mira animi intemperie, quæ ex vultu satis apparuit, atrâ bile colorem flavum nigro commixtum aspergente, agitatus. Scrupulis ferè ad infamiam vexatus per anni dimidium celebrare Missam non est ausus, ex

qua tamen quotidie celebranda stipendium ad vitæ sustentationem necessarium conquirere necesse habuisset pauperculus. Causa omittendi celebrationem Missæ fuit, quod crederet, se per saltum fuisse ordinatum in sacerdotem, consequenter, quamvis ex Jure Canonico sciverit, Ordinationem

Y 3